

Curtea Supremă de Justiție

D E C I Z I E

11 august 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Petru Ursache,

Judecători – Ghenadie Nicolaev, Vladimir Timofti, Constantin Alerguș, Petru Moraru,

a judecat, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Constantin Miron, prin care se solicită casarea parțială a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 aprilie 2015, în cauza penală în privința lui

Cheltuitor (Ganciu) Vladimir Ivan, născut la 24.12.1984 în sat. Sămănanca, r-nul Orhei, domiciliat în sat. Ciopleni, r-nul Criuleni.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 23.12.2013 – 30.01.2015 (prima instanță);

2. 03.03.2015 – 17.04.2015 (instanța de apel);

3. 02.07.2015 – 11.08.2015 (instanța de recurs ordinar).

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău din 30 ianuarie 2015, pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, în temeiul art. 364/1 Cod de procedură penală, Cheltuitor (Ganciu) Vladimir a fost condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. b), c), d), 90 Cod penal la 2 ani și 4 luni închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probă de 3 ani.

Prin aceeași sentință au fost condamnați Gh. Bruma și V. Bordieanu, în privința cărora hotărârile judecătorești nu se contestă.

2. Pentru a se pronunța, instanța de fond a constatat că, Vl. Cheltuitor (Ganciu) la finele lunii octombrie 2013, având scopul sustragerii bunurilor altei persoane, împreună și prin înțelegere prealabilă cu V. Bordieanu, aflându-se lângă gospodăria lui A. Voizian, situată în mun. Chișinău, com. Colonița, str. Vadul lui Vodă 3, a sărit gardul pătrunzând în interiorul gospodăriei, unde, prin deschiderea geamului din termopan cu ajutorul unei șurubelnițe, a pătruns în interiorul casei, de unde pe ascuns a sustras bunuri materiale în valoare totală de 15674 lei, cauzându-i părții vătămată o daună materială considerabilă.

3. Procurorul, din motivul blîndeței pedepsei, a atacat cu apel sentința, solicitînd casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărîri, prin care Vl. Cheltuitor (Ganciu) să fie condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Codul penal la 2 ani și 4 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În motivarea apelului a indicat că, instanța la stabilirea pedepsei nu a ținut cont de prevederile art. 75, 77 Cod penal, de personalitatea inculpatului, care se caracterizează negativ, anterior a fost judecat pentru infracțiuni similare, ispășindu-și

pedepsele nu s-a corectat, fiind periculos pentru societate, de circumstanțele agravante, de influența pedepsei aplicate asupra reeducării inculpatului. Inculpatul nu a recuperat prejudiciul cauzat părții vătămate.

Pedeapsa stabilită inculpatului este contrară prevederilor art. 61 Cod penal, nu-și va atinge scopul de corectare a acestuia, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea lui cât și din partea altor persoane, că corectarea și reeducarea inculpatului este posibilă doar cu izolarea acestuia de societate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 aprilie 2015, pronunțată integral la 22 mai 2015, apelul declarat a fost respins, ca nefondat, cu menținerea sentinței.

Instanța și-a motivat soluția prin aceea că prima instanță corect a stabilit starea de fapt și de drept, corect a calificat acțiunile inculpatului conform învinuirii formulate, pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală și la stabilirea pedepsei a ținut cont de prevederile art. 16, 61, 75, 90 Cod penal, ajungând la concluzia că corectarea și reeducarea inculpatului este posibilă fără izolarea lui de societate.

Luând în considerație circumstanțele cauzei și personalitatea inculpatului, Colegiul penal a conchis că, stabilirea pedepsei sub formă de închisoare cu suspendarea condiționată a executării acesteia pe un termen de probă, va asigura atingerea scopului pedepsei penale de restabilire a echității sociale, corectarea inculpatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

Colegiul penal a apreciat critic argumentele apelantului, privind caracterizarea negativă a inculpatului, că acesta anterior a fost judecat de mai multe ori pentru infracțiuni de furt și ispășindu-și pedepsele nu s-a corectat, că pedeapsa stabilită de către instanța de fond nu v-a atinge scopul pedepsei penale, or, potrivit materialelor cauzei antecedentele penale sunt stinse, ținându-se cont de prevederile art. 111 Cod penal.

5. Decizia este atacată cu recurs ordinar de către procuror, la 16 iunie 2015, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală și care, invocând aceleași motive ca și în apel, solicită casarea parțială a acesteia, în partea stabilirii pedepsei inculpatului Vl. Cheltuitor (Ganciu), cu excluderea aplicării art. 90 Cod penal, din motivul blândeții pedepsei.

În motivarea cerințelor a invocat, că instanțele de judecată la individualizarea pedepsei inculpatului, nu au ținut cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal și neîntemeiat s-a aplicat art. 90 Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă neechitabilă pentru infracțiunea săvârșită.

6. Judecând recursul declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul instanța este în drept să admită recursul, cu casarea totală sau parțială a hotărârii atacate și să rejudece cauza, cu pronunțarea unei noi hotărâri, dacă nu se agravează situația condamnatului.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, o hotărâre a instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara eroarea de drept în cazul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, iar conform pct. 10) alin. (1) al aceluiași articol, în cazul când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

În speța de referință, Colegiul penal susține că obiect al contestării hotărârilor judecătorești, atât în instanța de apel cât și în instanța de recurs, a constituit revocarea

aplicării prevederilor art. 90 Cod penal, care reglementează suspendarea condiționată a executării pedepsei la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție.

Deși la o primă vedere, în circumstanțele cauzei sunt întrunite condițiile necesare pentru a fi aplicată instituția suspendării condiționate a executării pedepsei, pentru acordarea suspendării executării pedepsei se mai cere ca instanța de judecată să aprecieze că scopul pedepsei poate fi atins chiar fără executarea acesteia.

Prin urmare, un aspect omis de către ambele instanțe în pronunțarea hotărârilor judecătorești îl constituie persoana inculpatului, care interesează sub raportul pericolozității sociale decurgând, în primul rând din fapta și din împrejurările în care aceasta a fost comisă, iar în al doilea rând din antecedentele sale penale.

Astfel, Colegiul reține că persoanei declarate vinovate trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii legii în baza căreia persoana se declară vinovată. În același rând, după caz, instanța este în drept să aplice și prevederile Părții generale a Codului penal, în special, cele prevăzute la art. 90 Cod penal.

Reieșind din sensul legislației în vigoare cu privire la aplicarea în practica judiciară a principiului individualizării pedepsei penale, la examinarea cauzelor penale în ordine de recurs este necesar de verificat minuțios respectarea de către instanțele ierarhic inferioare a cerințelor legii la aplicarea pedepsei.

În cazul săvârșirii unei infracțiuni instanța de judecată este singura în măsură să înfăptuiască nemijlocit opera de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis acea infracțiune, avînd deplină libertate de acțiune în vederea realizării acestei operațiuni.

Stabilirea duratei ori a cuantumului pedepsei de către instanța de judecată, într-un caz concret, se face în raport cu gravitatea infracțiunii săvârșite și cu pericolozitatea infractorului.

Prin urmare, Colegiul conchide că instanțele judecătorești pripit au ajuns la concluzia privind posibilitatea aplicării față de inculpat a prevederilor art. 90 Cod penal.

Colegiul menționează că aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal – suspendarea condiționată a executării pedepsei nu reprezintă o categorie aparte de pedeapsă ci o măsură oferită persoanei prin lege de a demonstra că infracțiunea comisă de ea este un incident în viața acesteia.

Suspendarea condiționată a executării pedepsei este o măsură de politică penală bazată pe încrederea în posibilitatea reeducării condamnatului pe durata suspendării pedepsei. În literatura de specialitate, suspendarea condiționată a executării pedepsei este expusă ca o măsură ce constă în dispoziția luată de instanța de judecată prin însăși hotărîrea de condamnare, de a suspenda pe o anumită durată și în anumite condiții executarea pedepsei stabilite.

Rezultatul principal al aplicării pedepsei constă în aceea că deși pedeapsa este definitiv aplicată, aceasta nu este pusă în executare, astfel că instituția suspendării condiționate a pedepsei ține de condițiile de executare a pedepsei închisorii deja stabilite de către instanța de judecată pe întregul termen de probă.

Altfel spus, executarea pedepsei devine condiționată de conduita condamnatului, iar în caz de nerespectare a condițiilor, ea poate fi revocată.

În cadrul instituției suspendării condiționate a executării pedepsei instanța, după ce realizează individualizarea pedepsei prin determinarea concretă a acesteia în baza criteriilor generale de individualizare, completează acest rezultat printr-un act de

individualizare a executării pedepsei.

Suspendarea condiționată este o măsură de individualizare a executării pedepsei numită de către instanța de judecată prin hotărîre de condamnare de a se suspenda pe o perioadă anumită durată de timp executarea pedepsei aplicate, dacă sunt îndeplinite anumite condiții.

Astfel, urmează a fi delimitată noțiunea de individualizare a pedepsei de cea de individualizare a executării pedepsei.

În această ordine de idei, suspendarea condiționată a executării pedepsei se dovedește a fi o problemă privind executarea pedepsei, dat fiind faptul că obiectul suspendării este executarea pedepsei. Se suspendă executarea pedepsei și nu aplicarea acesteia.

Condițiile pentru acordarea suspendării condiționate a executării pedepsei sunt prevăzute în art. 90 Cod penal, care se împart în condiții obiective și subiective, primele referindu-se la condamnare, iar celelalte la persoana condamnatului. Îndeplinirea condițiilor prevăzute de lege nu atrage obligativitatea aplicării instituției, acordarea ei rămînînd la opinia instanței de judecată, totodată, această normă poate fi aplicată sau exclusă la orice etapă a procesului penal, întru înlăturarea erorii admise la etapa anterioară.

Din materialele cauzei, instanța de recurs reiterează că, deși au fost îndeplinite cerințele de iure ale instituției suspendării executării pedepsei, instanțele urmau să efectueze o analiză completă și minuțioasă a personalității infractorului, urmărind în acest sens comportarea sa în viața socială, înainte și după săvîrșirea infracțiunii și numai în măsura în care se dovedește că săvîrșirea faptei se datorează unui concurs accidental de împrejurări și că, pentru îndreptarea sa, nu este necesară executarea efectivă a pedepsei.

Astfel, stările de fapt, dar și circumstanțele în care a fost comisă infracțiunea incriminată inculpatului, pun în vizorul Colegiului penal incorectitudinea aplicării instituției condamnării suspendării condiționate a executării pedepsei. Aceasta deoarece inculpatul a comis cu intenție o infracțiune mai puțin gravă, prevăzută de art. 16 alin. (3) Cod penal, care atentează la patrimoniul persoanei, necătînd la faptul că anterior a fost condamnat pentru infracțiuni similare (*condamnat prin sentința Judecătoreiei Criuleni din 24.03.2003, în baza art. 120 alin. (1) CP, la amendă 1080 lei, prin sentința Judecătoreiei Militare din 30.05.2005, în baza art. 186 alin. (2) lit. c), d), 379 alin. (1), 84 CP, definitiv la 3 ani și 6 luni închisoare, conform art. 90 CP, pe un termen de probă de 3 ani, prin sentința Judecătoreiei Centru, mun. Chișinău din 30.01.2006, în baza art. 186 alin. (2) lit. d), 27, 186 alin. (2) lit. c), d) CP, la 3 ani și 6 luni închisoare*), ispășindu-și pedepsele nu s-a corectat și reeducat, se caracterizează negativ, circumstanțe, care nu puteau fi neglijate de instanțele judecătorești la constatarea oportunității suspendării condiționate a executării pedepsei.

În prezenta cauză, instanța de recurs, găsește întemeiate motivele recursului declarat de procuror și constată că concluzia instanțelor inferioare, precum că corectarea inculpatului este posibilă prin aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal - suspendarea condiționată a executării pedepsei și va asigura atingerea scopului pedepsei penale, a fost una greșită, neîntemeiată și din aceste considerente o va exclude, nefiind considerat faptul că, prin această soluție se înrăutățește situația inculpatului, în raport cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, deoarece nu s-a efectuat o altă reîncadrare a faptei în sensul agravării și nici nu s-a dat o altă individualizare a termenului pedepsei stabilite în același sens.

Ca agravare a situației inculpatului se subînțeleg situațiile de schimbare a soluției din achitare în condamnare, de încadrare juridică la o infracțiune mai gravă, sau un alt alineat nou, literă, de înlocuire a sancțiunii cum ar fi a măsurii educative în pedeapsă prevăzută de sancțiune, din amendă în închisoare, prin mărirea cuantumului aceleiași pedepse ori adăugarea la pedeapsa principală a pedepsei complementare, de aplicare a unor măsuri de siguranță la care nu fusese inițial condamnat, de reținere în recurs a stării de recidivă, a concursului de infracțiuni în loc de infracțiune continuă, situații de învinuire care esențial, după circumstanțele reale, diferă de cea de la început ori orice altă modificare a învinuirii (imputarea altor acțiuni în locul celor imputate anterior, imputarea infracțiunii care diferă de cea imputată după obiectul atentat, caracterul faptei și acțiunii), care afectează dreptul inculpatului la apărare.

Cele menționate în alineatul precedent nu se referă la situația din speță, iar din considerentele expuse, Colegiul penal conchide că, recursul declarat de procuror urmează a fi admis, cu casarea parțială a hotărîrilor judecătorești, în partea stabilirii pedepsei inculpatului, cu excluderea aplicării art. 90 Cod penal.

7. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Constantin Miron, casează parțial sentința Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 30 ianuarie 2015 și decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 aprilie 2015, în partea stabilirii pedepsei, în cauza penală în privința lui Cheltuitor (Ganciu) Vladimir Ivan, rejudecă cauza și pronunță o nouă hotărîre, prin care:

Cheltuitor (Ganciu) Vladimir Ivan se consideră condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal și i se stabilește pedeapsa de 2 ani și 4 luni închisoare cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Termenul de executare a pedepsei lui **Cheltuitor (Ganciu) Vladimir Ivan** se calculează din momentul reținerii acestuia.

În rest, dispozițiile hotărîrilor judecătorești se mențin.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 26 august 2015.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Ghenadie Nicolaev

Vladimir Timofti

Constantin Alerguș

Petru Moraru